

Setzè Congrès de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana
Llibre d'Actes (2001), pp. 137-142

SESSIÓ PLENÀRIA ADMINISTRATIVA

La Sessió comença a les 4 de la tarda del dia 31 d'octubre de 2000, a la Sala d'Actes de la Casa de Convalescència de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona. La mesa presidencial està integrada per les següents persones: Màrius Foz, president de la Comissió Organitzadora del Setzè Congrès; Ricard Guerrero, president de la Fundació Alsina i Bofill i president del Comitè Científic del Congrès; Joaquim Ramis, vicepresident per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears; Josep Reig, secretari del Congrès; i Jordi Maeso, tesorero del Congrès.

Màrius Foz, president del Setzè Congrès, obre la sessió saludant els assistents i agraïnt-los la seva presència, i dona la paraula al secretari.

INFORME DEL SECRETARI

El secretari, Josep Reig, ofereix algunes dades sobre el Congrès: les seues de les diferents sessions, el nombre i origen dels inscrits, activitats científiques que s'hi han dut a terme, actes socials, etc. La major part de les sessions del Setzè Congrès han tingut lloc a la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona. D'altres s'han fet a la Facultat de Farmàcia de la mateixa Universitat; ambdues facultats són contigües, la qual cosa ha permès fer-hi activitats seguides en l'una i l'altra. I l'Assemblea, la conferència de clausura i la cloenda del Congrès es fan en aquesta magnífica sala d'Actes de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. El nombre total d'inscrits ha estat de 440. Cal destacar l'elevada participació d'estudiants, que, amb 104 inscripcions, són prop d'una quarta part dels congressistes. Tot i que hi ha representants de les diferents terres de parla catalana, la majoria d'inscripcions són de les comarques barcelonines. L'origen dels assistents es veurà reflectit en la relació de congressistes que es publicarà en el Llibre d'Actes. Comenta alguns aspectes del programa científic i dels actes socials i anima els assistents que participin en el torn obert de preguntes i suggeriments per tal que les seves aportacions es tinguin en compte en la preparació del següent Congrès.

COMENTARI DEL PRESIDENT

Abans de passar la paraula al tesorero, Màrius Foz vol afegir un comentari a l'informe del secretari en relació a la professió dels congressistes. Creu que seria convenient també, a l'hora de fer estadístiques del Congrès, reflectir-hi la interdisciplinarietat, indicant la

professió o estudis dels assistents. A continuació passa la paraula a Jordi Maeso, tresorer del Congrés.

INFORME DEL TRESORER

El tresorer, Jordi Maeso, informa de la situació econòmica del Congrés i comenta que el balanç no podrà fer-se fins que no es publiqui el Llibre d'Actes. Tanmateix, ara per ara hom té la impressió que el Setzè Congrés, després de pagar totes les despeses, comptarà amb un remanent per passar al següent Congrés, com es fa habitualment. S'han aconseguit uns nou milions i mig de pessetes en subvencions que procedeixen de: la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona, el Govern d'Andorra, l'Institut d'Estudis Catalans, la Universitat de Barcelona, els Col·legis Oficials de Metges de Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona i Balears, l'Agrupació Mèdico Quirúrgica de Lleida, l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, la Fundació Jaume Bofill, la Fundació Santiago Dexeus Font, la Mutual Mèdica de Catalunya i de Balears, Assistència Sanitària Col·legial, Agrupació Mútua del Comerç i de la Indústria, Caja de Ahorros del Mediterráneo, Laboratoris Uriach, Laboratoris Dr. Esteve, Aventis Pharma i Novartis Farmacèutica. En alguns casos, les subvencions no han estat en diners, sinó en productes com ara les carteres, en beques per pagar inscripcions, o en serveis oferts al Congrés. A més d'aquestes subvencions i de l'import de les inscripcions (3.700.000 PTA), hom ha comptat amb 1.860.000 PTA rebudes de la Fundació Alsina i Bofill, procedents del Quinzè Congrés. Aquesta fou la primera aportació econòmica, en forma de dipòsit, que rebé la Comissió Organitzadora en constituir-se el 16 de novembre de 1998. El tresorer comenta que la gestió de tresoreria es fa des de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears. Afegeix que, a diferència de la majoria de congressos mèdics, en aquest Congrés l'ajut rebut de les empreses farmacèutiques ha estat molt minso, llevat d'algunes excepcions.

COMENTARI DEL PRESIDENT

Abans d'obrir el torn de paraules, el president amplia el comentari del tresorer en relació a la migrada col·laboració econòmica rebuda de les empreses farmacèutiques. Fa referència al fet diferencial dels Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, i a la dificultat d'aconseguir el suport econòmic d'aquelles empreses. Cal no veure-ho com un aspecte negatiu; aquesta manca de suport fa que no s'estableixi cap dependència entre el Congrés i la indústria, com passa en molts congressos mèdics.

TORN OBERT DE PARAULES

El president obre el torn de paraules perquè el públic assistent a l'Assemblea aportï els seus comentaris sobre el Congrés o faci suggeriments per al proper, bé sigui sobre el lloc de celebració o sobre les activitats que s'hi hagin de dur a terme.

RICARD GUERRERO parla com a president del Comitè Científic i com a congressista. Comenta la dificultat d'organitzar un programa amb dues ponències generals de tant d'interès, que

cadascuna donarien per tot un congrés. Per altra banda vol felicitar Josep M. Camarasa, que ha aconseguit que el Llibre de Ponències estigués llest puntualment.

ÀNGEL LLÀCER, de València, expressa la seva satisfacció per la manera com s'ha desenvolupat el Congrés i comenta que aquestes trobades són els congressos de la diversitat, on coincideixen persones que treballen en camps molt diversos. És possible que sembli que els Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana tenen poc ressò. Tanmateix, difícilment en podran tenir més, perquè la ciència com més va, més especialitzada és. I per participar en el nostre Congrés cal dedicar-hi un temps que de vegades és difícil trobar. La seva mateixa existència ja és un fet molt positiu. Les institucions se l'haurien de mirar amb uns altres ulls i donar-hi el màxim suport. Si dependre d'ajuts d'empreses hagués de desvirtuar les seves característiques, seria millor prescindir-ne.

El president està d'acord amb l'opinió d'Àngel Llàcer. Diu que els congressos han optat per un camí d'independència. En entrevistes, articles i comentaris per als mitjans de comunicació ell i altres membres de la Comissió Organitzadora han insistit a voler explicar les característiques que els diferencien dels congressos professionals habituals. Però és difícil. Per això van prendre la decisió de contractar una agència que, per un preu molt ajustat, oferís els serveis d'una mena de gabinet de premsa i podia fer d'enllaç entre el Congrés i els mitjans de comunicació. És evident, però, que a la premsa i altres mitjans de comunicació el Congrés no interessa pel seu significat intrínsec sinó per les notícies mèdiques que pugui generar, com ara la situació de la recerca oncològica. Components del programa científic que per als organitzadors han estat temes de reflexió i de debat, com ara els recursos humans en la recerca, les pràctiques alternatives en medicina o l'economia i la salut, no els interessa. El dia de la inauguració, un metge membre de l'Institut d'Estudis Catalans va «renyar» el president perquè havia trobat a faltar TV3, la televisió catalana, en l'acte celebrat al Saló de Cent, després de 66 anys que no s'hi celebrés un acte similar. TV3 havia rebut la informació i va entrevistar alguns membres de la Comissió Organitzadora. Un entrevistador va dirigir-se al president del Comitè Científic, i, en comptes d'interrogar-lo sobre el Congrés va preguntar-li què passava amb el colibacil que havia causat un brot infecció aquells dies.

RICARD GUERRERO afegeix que és molt probable que d'aquí a vint anys ningú no recordarà aquest brot toxoinfecció. En canvi, avui dia es recorden encara algunes de les conclusions d'anteriors edicions dels nostres Congressos. La definició de salut que s'elaborà en el Congrés de Perpinyà és ben coneguda i no sols en les terres de parla catalana. De fet, l'actual definició de salut de la Organització Mundial de la Salut és una ampliació de la definició sorgida del Desè Congrés.

MIQUEL AGUILÓ felicita els organitzadors per la qualitat del Congrés. Tanmateix, i recordant que ell és farmacèutic, mostra la seva disconformitat per l'absència d'aquest col·lectiu. En les diferents ponències s'han tractat temes que en molts casos entraven dins de l'àmbit dels farmacèutics. En les taules rodones, per exemple, s'ha debatut sobre terapèutica farmacològica, recerca, economia i salut, i d'altres; hauria estat interessant comptar amb la visió d'un professional de la farmàcia. Recorda la polèmica que de tant en tant sorgeix en aquests Congressos sobre el mateix nom d'aquestes trobades, que fa referència a metges i «biòlegs». Tenint en compte que una de les entitats organitzadores és l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, i que en aquesta societat el col·lectiu més nombrós

després dels metges és el dels farmacèutics, potser seria hora de reflexionar i canviar-ne el nom. Si més no, demana que els organitzadors del proper Congrés esmenin la situació actual i afavoreixin la presència de farmacèutics.

El president recull i accepta la crítica. De tota manera, i no pas per justificar la manca de farmacèutics entre els assistents, comenta que tampoc s'han rebut suggeriments per part d'institucions farmacèutiques.

MIREIA MARTINEZ, estudiant, presidenta de l'Associació d'Estudiants de Ciències de la Salut, felicita els organitzadors perquè han preparat un programa que fomenta la participació dels estudiants. Tanmateix, creu que un dels aspectes més atractius del Congrés, que és el debat entre els ponents i el públic, en molts casos no ha estat possible perquè hi havia massa ponents i molt poc temps. Això va passar en la Taula Rodona sobre l'ensenyament de la ciència i també en la de les pràctiques alternatives de la medicina. Atès que el tema de les pràctiques alternatives de la medicina va despertar un gran interès, i que hauria donat per un llarg debat, proposa que s'inclougui també en el programa del Dissetè Congrés.

JOSEP REIG respon a la darrera intervenció; comenta que la taula rodona esmentada de l'ensenyament de la ciència va ser organitzada pels mateixos estudiants, i que no pot atribuir-se al Comitè Científic que hi hagués tants ponents.

ÀNGELS MACH indica que una de les tasques dels moderadors és controlar que es respectin els horaris i que els ponents no ultrapassin el temps de què disposen.

RAMON BARTRONS comenta que una de les millors coses d'aquests Congressos és la trobada entre estudiants i professionals i la possibilitat de debatre els diferents temes de les ponències. És fonamental que es reservi un temps per al debat; cal ser estrictes amb els horaris i limitar el nombre de ponents. Només així podrà cada Congrés deixar un missatge que es recordi en el futur, com ha dit Ricard Guerrero en esmentar el Congrés de Perpinyà i d'altres. Per altra banda, es refereix a la durada del Congrés. Creu que tres dies, per a professionals i per a estudiants que estan molt ocupats, potser és massa. Dóna les gràcies al president i a les persones i entitats, com l'ACMCB, que s'han encarregat de l'organització, tant pel programa com per la gestió econòmica.

ORIOL CASASSAS intervé per fer dues observacions. Per una banda està d'acord amb Miquel Aguiló que cal esmenar aquesta manca de participació dels farmacèutics en els Congressos. Tanmateix, creu que cal mantenir-ne la denominació actual. El nom de Congrés de «Metges i Biòlegs», se li donà en una època en què no existia el terme 'biòleg' ni professionalment, ni acadèmicament ni administrativament; no hi havia col·legis de biòlegs, ni facultats de biologia; ningú no deia «la meua professió és 'biòleg'». El terme s'afegí al nom dels Congressos per incloure-hi professionals d'altres camps de la ciència que treballaven i s'interessaven per les qüestions de la vida. Caldria que el desig de comptar amb la participació de farmacèutics i d'altres professionals es demostrés amb una invitació insistent. Cal tenir en compte que ja en el Primer Congrés hom comptà amb la participació de Tomàs Peset, que era veterinari. També esmenta que parlar de l'economia dels Congressos és parlar de la seva supervivència. A l'hora d'elaborar pressupostos, cal no comptar que es rebran ajuts de les empreses farmacèutiques, perquè les que solen col·laborar en el Congrés són

casos excepcionals. Cal insistir, però, a les institucions públiques, que sovint se'n desenten, bé perquè — així ho creuen — «no els toca», perquè es fan lluny, bé perquè no destinen fons per ajudar a congressos o activitats «d'índole especialitzada». En aquests casos cal fer observar a les institucions que, si s'ajuda a l'organització d'un Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, no és perquè es faci en un indret determinat, sinó perquè el principal nexa entre els participants és la llengua comuna. Se sol demanar subvencions al Departament de Sanitat i Seguretat Social, i se n'haurien de demanar també al Departament de Cultura que té una Direcció General de Política Lingüística. Al cap i a la fi, els Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana estan fent política lingüística.

MIQUEL AGUILÓ agraeix el comentari d'Oriol Casassas i, pel que fa a les raons que ha expressat per seguir mantenint el nom, afegeix que, si bé no hi havia biòlegs quan va adoptar-se el nom que duen actualment els Congressos, ara sí que n'hi ha. Molts farmacèutics no s'hi senten inclosos i no entenen que se'ls demani que participin en un congrés que sembla que vagi dirigit a un altre tipus de professionals. En relació a les taules rodones, ell també opina que és necessari dedicar més temps al debat. Tenint en compte que els assistents ja tenen el Llibre de Ponències, potser podria demanar-se als ponents que fessin una presentació molt breu, que fos com un resum d'allò que han escrit per al Llibre de Ponències.

ÀNGELS MACH, farmacèutica, també fa un comentari sobre el nom del Congrés. Tenint en compte que el nom actual no és el nom que els Congressos tenien des del principi, i que en diversos aspectes els Congressos han anat actualitzant-se, no veu quin inconvenient podria haver-hi perquè en el futur s'anomenessin Congressos de les Ciències de la Vida i de la Salut.

El president intervé per dir que aquest és un tema per debatre. Ell creu que el nom dels Congressos hauria de mantenir-se com és; tanmateix, si es decidís canviar-lo, ho acceptaria. De tota manera, voldria que les persones que demanen el canvi de nom hi reflexionessin. En general, hi ha hagut més participació de professionals que no són metges ni biòlegs — i que per tant també haurien de sentir-se exclosos — que de farmacèutics. Creuen que si s'eliminés el mot 'biòlegs' del nom del Congrés, hi hauria més participació de farmacèutics?

RICARD GUERRERO comenta que caldria agafar la proposta de Mireia Martínez en relació a continuar el debat en el futur en aquells casos en què no hi hagut temps de fer-ho en la taula rodona corresponent, malgrat l'interès dels assistents. Aquesta podria ésser una activitat intercongressual, de la qual se'n podrien presentar les conclusions en el Dissetè Congrés.

El president pregunta si hi ha alguna proposta per a la celebració del següent Congrés.

JOSEP TRAPÉ, president de la filial de l'Acadèmica de Ciències Mèdiques al Bages, presenta la candidatura de Manresa. Diu que té un dossier que lliurarà a la Fundació Alsina i Bofill perquè considerin la proposta. Llegeix la carta que acompanya el dossier, en què s'exposen les raons per les quals consideren que Manresa pot ser l'indret adient per al Dissetè Congrés. A més d'haver tingut protagonisme en episodis d'afirmació de catalanitat (un de destacat són les Bases de Manresa), la seva situació geogràfica és en el centre de Catalunya; el sector sanitari hi té un pes i una tradició; el 2004, Manresa disposarà de nous equipaments culturals; hi ha diferents entitats que s'adhereixen a la candidatura i que han ofert ja la seva

col·laboració i suport econòmic (l'Ajuntament ho faria amb 5 milions de pessetes i el Col·legi de Metges de Barcelona amb 4 milions).

ORIOL CASASSAS s'adhereix a aquesta proposta condicionalment. La condiciona al fet que Manresa és el centre geogràfic de Catalunya, però no de les terres de parla catalana. Un dels factors que es tenen en compte en els Congressos és la territorialitat, que siguin transhumants. Abans de decidir si es fa a Manresa caldria veure si algú s'ofereix a celebrar-lo a València, les Illes o Andorra. Atès que el Quinzè es féu a Lleida i el Setzè a Barcelona, si es fes el Dissetè a Manresa, el Congrés no s'hauria mogut del Principat en les darrers tres edicions.

ÀNGEL LLÀCER avança la proposta que pensava fer quan després parlin els representants de les diverses terres de parla catalana. El País Valencià està travessant una situació especial. Recorda les paraules de Pi i Sunyer rememorades per Oriol Casassas el dia de la inauguració en parlar del vent de proa, i diu que, a València, el vent que els impedeix dur endavant molts projectes bufa més aviat de ponent. Després del Congrés de Reus, els valencians organitzaren el Congrés de Benicàssim i des d'aleshores sempre han estat presents en els Congressos, primerament a través d'una entitat, que era Acció Cultural del País Valencià, a la qual va afegir-se més tard la Universitat de València. Ara s'inicia una nova etapa, amb la recent creada Societat Valenciana de Ciències de la Salut-J. B. Peset. I ofereixen que el proper Congrés se celebri a València. Demanem a la Fundació Alsina i Bofill que es tingui en compte aquesta petició.

El president diu que aquesta decisió haurà de prendre-la la Fundació Alsina i Bofill. Tot seguit dona les gràcies als assistents per la seva participació.

La Sessió plenària administrativa del Setzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana es clou a dos quarts de sis de la tarda.